

Dosarul nr. 3r-157/24
2-23057196-01-3r-27062024

Prima instanță : Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud.: A. Motricală)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

14 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTȚIE

Complet de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Primăria satului Molovata,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată
depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrolida” împotriva Primarului
satului Molovata, r-nul Dubăsari și Primăriei satului Molovata r-nul Dubăsari,
terț arhitectul șef al raionului Dubăsari, Gheorghe Morarencu cu privire la
constatarea neexaminării în termen a cererii, recunoașterea ilegalității
răspunsurilor și obligarea eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2024, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către Primăria satului Molovata, r-nul
Dubăsari

c o n s t a t ă :

La 20 aprilie 2023, Societatea cu Răspundere Limitată „Agrolida” a depus
acțiunea în contencios administrativ împotriva Primăriei satului Molovata r-nul
Dubăsari și Primarului satului Molovata, terț arhitectul șef al raionului Dubăsari
cu privire la constatarea neexaminării în termeni legali a cererii și obligarea
eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 15 ianuarie 2024 , a
fost admisă acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrolida”

S-a constatat nesoluționarea în termen legal de către Primarul Satului
Molovata r-nul Dubăsari a cererii f/n din 07.11.2022, înaintată de Societatea cu
Răspundere Limitată „Agrolida” cu privire la eliberarea certificatului de
urbanism pentru proiectare a lucrărilor de reparație capitală și replanificarea
construcțiilor ce îi aparțin cu drept de proprietate privată cu numerele cadastrale
XXX, XXXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, amplasate pe terenul cu numărul
cadastral: XXX, situat în extravilanul satului Molovata raionul Dubăsari.

S-au anulat ca fiind ilegale răspunsurile Primarului satului Molovata, r-nul Dubăsari nr.28 din 09.02.2023 și nr.53 din 17.03.2023, potrivit cărora s-a suspendat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare a lucrărilor de reparație capitală și replanificare a construcțiilor ce aparțin Societății cu Răspundere Limitată „Agrolida” cu drept de proprietate privată cu numerele cadastrale XXX, XXXX, XXX, XXXX, XXX, XXXX, XXX amplasate pe terenul cu numărul cadastral XXX situat în extravilanul satul Molovata raionul Dubăsari;

S-a obligat Primarul satului Molovata, r-nul Dubăsari să elaboreze și să emită/semneze certificatul de urbanism pentru proiectare a lucrărilor de reparație capitală și replanificare a construcțiilor ce aparțin Societății cu Răspundere Limitată „Agrolida” cu drept de proprietate privată cu numerele cadastrale XXX, XXXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, amplasate pe terenul cu numărul cadastral 3838205002, situat în extravilanul satul Molovata raionul Dubăsari.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 8 februarie 2024, Primăria satului Molovata, r-nul Dubăsari, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Tatarciuc Ghenadie, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 15 ianuarie 2024.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2024, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Primăria satului Molovata, r-nul Dubăsari asupra hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 15 ianuarie 2024, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La 21 iunie 2024, Primăria satului Molovata a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2023.

În motivare recurentul a invocat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel, încheierea fiind emisă contrar legii, probelor și circumstanțelor stabilite.

A susținut că, instanța de fond a expediat hotărârea motivată doar în adresa avocatului Tatarciuc Ghenadie, prin intermediul oficiului poștal, omițând să fie expediată și în adresa recurente Primăriei satului Molovata.

Primăria satului Molovata nu a cunoscut despre existența hotărârii de judecată, deoarece, nici instanța de fond, nici avocatului Tatarciuc Ghenadie nu a transmis dispozitivul hotărârii și nici hotărârea motivată.

Hotărârea motivată nu a fost expediată Primăriei satului Molovata, Primăria s. Molovata și astfel, a fost lipsită electiv de posibilitatea de apărare și de depunere în termen a apelului motivat.

Recurentul a invocat că deși avocatului Tatarciuc Ghenadie în calitate de reprezentant al Primăriei satului Molovata, avea obligația să informeze recurenta despre existența și conținutul hotărârii motivate, dar și să depună cererea de apel motivată, în termenul de 30 de zile de la comunicarea hotărârii motivate însă, din motive necunoscute, a tăinuit faptul pronunțării hotărârii de judecată.

Astfel, prin neinformarea despre existența hotărârii și prin nedepunerea cererii de apel motivată, în termenul legal, avocatul Tatarciuc Ghenadie a acționat, în mod fraudulos, contrar intereselor Primăriei satului Molovata, vătămând astfel interesele autorității publice locale.

Recurentul a solicitat protejarea intereselor Primăriei satului Molovata de conduita neloială a avocatului care, în desconsiderarea obligațiilor profesionale și deontologice, a compromis interesele Primăriei satului Molovata, fapt pentru care va depune, o plângere la Comisia pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților în privința avocatului Tatarciuc Ghenadie.

În opinia recurentului instanța de apel neîntemeiat a constatat că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, or, la data emiterii încheierii, hotărârea motivată nu a fost comunicată Primăriei satului Molovata.

Având în vedere faptul că nu cunoștea despre emiterea hotărârii contestate, pentru a nu fi îngrădit dreptul de acces la instanță, a solicitat anularea încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2024.

Cu referire la termenul de depunere a recursului:

Potrivit art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 28 mai 2024.

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc de la fila dosarului 154, instanța de apel a notificat recurentului încheierea din 28 mai 2024, la 12 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, recursul declarat la 21 iunie 2024, este depus în interiorul termenului legal.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

În temeiul art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, Judecătoria Criuleni, sediul Central pronunțat dispozitivul hotărârii la 15 ianuarie 2024.

La data de 23 ianuarie 2024, Judecătoria Criuleni, sediul Central a expedit, prin intermediul oficiului poștal reprezentantului Primăriei satului Molovata, avocatului Tatarciuc Ghenadie copia dispozitivului hotărârii din 15 ianuarie 2024. Iar, la 26 ianuarie 2024 avocatul Tatarciuc Ghenadie a recepționat corespondența, fapt confirmat prin avizului de recepție de la fila dosarului 131.

Avocatul Tatarciuc Ghenadie acționând în interesele Primăriei satului Molovata, la 8 februarie 2024, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 15 ianuarie 2024.

La data de 11 aprilie 2024, Judecătoria Criuleni, sediul Central a expedit, prin intermediul oficiului poștal, la adresa reprezentantului Primăriei satului Molovata, avocatului Tatarciuc Ghenadie copia hotărârii motivate din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central (f.d. 147).

Iar potrivit avizului de recepție, la 17 aprilie 2024 hotărârea a fost recepționată (f.d.146).

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului de către Primăria satului Molovata împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 18 aprilie 2024 și a expirat la data de 17 mai 2024, zi de vineri.

Deci, ultima zi de prezentare a motivării apelului a fost data de 17 mai 2024.

Instanța de apel prin prisma prevederilor art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, apelul depus de a Primăria satului Molovata l-a declarat inadmisibil, din motivul neprezentării apelului motivat în termenul stabilit de prevederile art. 232 alin.(2) Cod administrativ.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, prin urmare, termenul de depunere a apelului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a hotărârii a primei instanțe.

Respectiv, notificarea hotărârii motivate a primei instanțe participanților la proces, are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar, întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

Astfel, în privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1), că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Însă, distinct acestor circumstanțe, completul judecată reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central nu a fost prezentată nici până în prezent.

Instanța de recurs relevă că, în conținutul recursului, recurentul menționează că, hotărârea motivată din 15 ianuarie 2024 nu a fost notificată Primăriei satului Molovata nici până la momentul depunerii recursului împotriva încheierii din 28 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată apreciază critic acest argument al recurentului pe motiv că, în condițiile în care hotărârea motivată a Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 15 ianuarie 2024 a fost notificată reprezentantului Primăriei satului

Molovata r-nul Dubăsari, avocatului Tatarciuc Ghenadie, iar potrivit avizului de recepție, la 17 aprilie 2024 hotărârea a fost recepționată.

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Astfel, prin avizul de recepție de al fila dosarului 146, care atestă că reprezentantului Primăriei satului Molovata r-nul Dubăsari, avocatului Tatarciuc Ghenadie, i-a fost notificată hotărârea a primei instanțe, se demonstrează incontestabil faptul că, hotărârea motivată a fost adusă la cunoștință Primăriei satului Molovata, prin intermediul avocatului Tatarciuc Ghenadie, care i-a reprezentat interesele în instanța de judecată și această modalitate de notificare a actului judecătoresc emis, se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

Avocatul Tatarciuc Ghenadie a dispus de împuterniciri corespunzătoare, pentru a ataca actele judecătorești, în termenul stabilit de legislația în vigoare, prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, pentru a prezenta în termen motivarea apelului împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Instanța de recurs învederează că, potrivit art. 98 alin. (1) din Codul administrativ, dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat, conform art. 45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

Conform art. 45 alin. (4) din Codul administrativ, autoritățile publice acționează prin intermediul conducătorilor sau al reprezentanților.

Or, instanța de recurs relevă că din actele cauzei rezultă că, la data de 16 mai 2023, Primăria satului Molovata a semnat mandatul avocațial, prin care i-a la împuternicit pe avocatului Tatarciuc Ghenadie, să reprezinte interesele autorității în cadrul prezentului proces.

Potrivit art. 57 alin. (14) și (19) din Statutul Profesiei de Avocat, adoptat de Congresul Uniunii Avocaților din 29 ianuarie 2011, avocatul are obligația să informeze rezonabil clientul în legătură cu situația curentă a asistenței și reprezentării și să răspundă cu promptitudine oricăror solicitări de informare din partea clientului. În cazul în care avocatul este în imposibilitate să-și îndeplinească activitatea profesională, 7 își va asigura substituirea printr-un alt avocat, dacă, în prealabil, obține acordul clientului în acest scop.

În temeiul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează

probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

La acest aspect, completul de judecată consideră că, de la momentul notificării avocatului Tatarciuc Ghenadie a hotărârii motivate din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, avocatul a avut obligația să comunice reprezentatului său copia hotărârii motivate, pentru ca acesta să facă uz de drepturile sale procedurale și să prezinte motivarea apelului, în interiorul termenului instituit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Astfel, instanța de recurs menționează că, Judecătoria Criuleni, sediul Central a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate.

Cu toate acestea, Primăria satului Molovata nu a prezentat în termenul prevăzut de lege motivarea apelului împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Completul de judecată menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct. 7 – 8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni.

Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă că hotărârea motivată din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 12 aprilie 2024.

În această ordine de idei, completul de judecată consideră neîntemeiat argumentul autorității publice Primăria satului Molovata, precum că a fost în imposibilitate de a prezenta motivarea cererii de apel, deoarece despre existența hotărârii.

Prin urmare, instanța de recurs reține că, Primăria satului Molovata a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 28 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră întemeiată, or, recurentul nu a întreprins vreo

acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care completul de judecată ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Primăria satului Molovata.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrolida” împotriva Primarului satului Molovata, r-nul Dubăsari și Primăriei satului Molovata r-nul Dubăsari, terț arhitectorul șef al raionului Dubăsari, Gheorghe Morarencu cu privire la constatarea neexaminării în termen a cererii, recunoașterea ilegalității răspunsurilor și obligarea eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc